28.3.2025

VM / Hyvinvointialueiden ohjausosasto

VaV O 16/2025 vp

LISÄSELVITYS HYVINVOINTIALUEIDEN RAHOITUKSEN JÄLKIKÄTEISKORJAUKSEN LASKENTATAVASTA

Hyvinvointialueiden rahoituslain (617/2021, 10 §) mukaisesti rahoituksen jälkikäteistarkistus tehdään kahden vuoden viiveellä koko maan tasolla. Jälkikäteistarkistus kohdentuu alueille rahoitusmallin määräytymistekijöiden perusteella.

Ensimmäinen, vuoden 2025 rahoitukseen tehty jälkikäteistarkistus määriteltiin hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksen ja nettokustannusten, eli käytännössä hyvinvointialuetalouden tilikauden tuloksen perusteella. Tämä tarkistus jää rahoituksen pohjaan pysyvästi.

Vuodesta 2026 alkaen jälkikäteistarkistus tehdään tilikauden tuloksen *muutoksen* perusteella, eikä suoraan kunkin vuoden rahoituksen ja kustannusten välisen erotuksen perusteella. Jos alueiden tulos siis heikentyy vuoden 2024 osalta, niin tällöin jälkikäteistarkistusta lisätään rahoitukseen vuonna 2026. Mikäli tulos kohentuu vuoden 2024 osalta, jälkikäteistarkistusta tultaisiin vähentämään rahoituksesta vuonna 2026.

Vuodesta 2027 jälkikäteistarkistuksen määrässä otetaan lisäksi huomioon vuonna 2025 rahoitukseen jo lisätty jälkikäteistarkistus. Näin rahoituksen pohja korottuu oikein.

Ensimmäisen vuoden 2023 tuloksen perusteella tehtävän jälkikäteistarkistuksen jälkeen merkityksellistä on siis hyvinvointialuetalouden tuloksen vuotuinen muutos koko maan tasolla sekä rahoitukseen jo lisätyt jälkikäteistarkistukset.

Sovellettavista säädöksistä

Jälkikäteistarkastukseen liittyvät sovellettavat säännökset ovat hyvinvointialueiden rahoituslain (617/2021) indeksitarkistusta koskeva 8 §:n 1 momentti ja jälkikäteistarkistusta koskeva 10 §:n 2 momentti.

Edellä mainittuja säännöksiä sovelletaan käytännössä esimerkiksi vuoden 2026 rahoituksessa niin, että edellisenä vuotena 2025 tehty jälkikäteistarkistus on jo rahoituksen pohjassa ja siihen lisätään varainhoitovuodelle 2026 vuoden 2024 tietojen perusteella tehtävä jälkikäteistarkistuksen lisäys tai vähennys, joka on tätä ennen korotettu indeksillä ja palvelutarpeella edellisen vuoden

(2025) tasoon. Nämä yhdessä korotetaan vielä varainhoitovuoden 2026 tasoon indeksillä ja palvelutarpeella, eli käytännössä koko erotus on tällöin korottunut vuoden 2026 tasoon.

Laskentatapaa on kuvattu myös edellä mainittuja säädöksiä koskevissa hallitusten esitysten perusteluissa (HE 68/2022 vp ja HE 70/2024 vp).